

دوستان ما

دانستنی‌های فصل اول

- ۱- همه‌ی موجودات زنده برای ادامه‌ی حیات نیازهایی دارند که عبارت‌اند از:
 - الف) **مادّی**: آب، هوا، غذا، جایی برای زندگی و ...
 - ب) **غیرمادّی**: همکاری و کمک به یکدیگر، محبّت و دوستی و ارتباط با همدیگر و ...
- ۲- انسان موجودی **اجتماعی** است و نمی‌تواند تنها زندگی کند.
- ۳- دوستی یکی از مهم‌ترین **نیازهای** ما به شمار می‌آید، زیرا ما نیاز داریم تا **محبّت** کنیم و مورد مهربانی قرار بگیریم.
- ۴- اهمیت و فواید دوستی:
 - الف) از **صحبت کردن، همنشینی و همفکری** با دوستان خوب لذّت می‌بریم.
 - ب) از آنان **مطالب جدیدی می‌آموزیم** و بر اطلاعات خود می‌افزاییم.
 - ج) **شادی و ناراحتی‌های** خود را با آنان در میان می‌گذاریم و با صحبت کردن با آنان احساس سبکی و آرامش می‌کنیم.
 - د) در برخورد با **مشکلات زندگی** از آنان یاری می‌خواهیم.
- ۵- **انتخاب** یک دوست خوب موضوع مهمی است، زیرا اخلاق و رفتار ما و دوستان بر یکدیگر تأثیر دارد. دوست خوب، مسیر زندگی ما را به سوی **موفقیت و سعادت** تغییر می‌دهد.
- ۶- ویژگی‌های دوست خوب:
 - الف) خیرخواه شما باشد و شما را از کارهای ناپسند باز دارد. (ب) صادق و یکرنگ باشد.
 - ج) خوش اخلاق و با ادب باشد.
 - د) عاقل، با ایمان و نیکوکار باشد.
- ۷- از انتخاب چه افرادی به عنوان دوست باید **دوری** کرد؟

با توجّه به سخنان بزرگان از دوستی با افراد **بی‌ادب، دروغگو، بخیل، سخن‌چین** باید دوری کرد.
- ۸- یافتن دوست آسان اما **نگهداری** آن کاری مشکل است پس برای محکم‌تر شدن دوستی باید:
 - الف) **وفادار** باشیم و در غیاب دوست از او دفاع کنیم.
 - ب) **عیب‌جویی** نکنیم و در خلوت به او تذکر دهیم.
 - ج) به خاطر خواسته‌هایمان او را به **زحمت نیندازیم**.
 - د) در مقابل کوتاهی‌ها او را **بخشیم**.
 - ه) در مسائل و مشکلات یکدیگر را **یاری نماییم**.
 - و) به یکدیگر احترام بگذاریم و بیش از حد **شوخی نکنیم**.
- ۹- دوستی **حد و مرزی** دارد:
 - الف) **نباید** بیش از اندازه به دوست وابسته شویم تا در صورت جدایی از او آرامش روحی ما بر هم نخورد. (دوستی افراطی)
 - ب) در مقابل درخواست‌های نابجای دوست «نه» بگوییم حتی اگر از دست ما ناراحت شود و یا بترسیم که مسخره شویم.
 - ج) اگر همه‌ی خواسته‌های دوست را قبول کنیم تا او از ما راضی باشد ممکن است **به دردسر بیافتیم**.
- ۱۰- سخنان بزرگان در انتخاب دوست:

امام علی(ع):

 - الف) با نیکان همدلی و رفاقت کن تا از آنان باشی و از بدان دور شو تا از آنان نباشی.
 - ب) هر کس ادب ندارد عقل هم ندارد.

پیامبر اکرم(ص):

بدترین افراد کسانی هستند که میان مردم سخن‌چینی می‌کنند و بین دوستان جدایی می‌اندازند.

← پاسخ صحیح را با علامت (x) مشخص کنید.

۱ امام علی (ع) می‌فرماید: «هر که ادب ندارد.....»

(۱) ایمان هم ندارد. (۲) نیکوکار نیست. (۳) یکرنگ نیست. (۴) عقل هم ندارد.

۲ کدام مورد در حفظ و نگهداری دوستی توصیه نشده است؟

(۱) وفادار باشیم و از او دفاع کنیم. (۲) کاری نکنیم تا خواسته‌های ما موجب دردسر و زحمت وی شود.
 (۳) تمامی خواسته‌های او را بپذیریم. (۴) اگر خطایی از او دیدیم عیب‌جویی نکنیم.

۳ پیامبر اکرم (ص) بدترین فرد میان دوستان را چه کسی می‌داند؟

(۱) سخن‌چین (۲) بی‌ادب (۳) دروغ‌گو (۴) بخیل

۴ چرا انتخاب دوست مهم است؟

(۱) زیرا او می‌تواند مسیر آینده و راه به سوی موفقیت را به ما نشان دهد.
 (۲) زیرا او می‌تواند ما را از کارهای ناپسند و بد باز دارد.
 (۳) زیرا اخلاق و رفتار او در ما تأثیرگذار است.
 (۴) همه‌ی موارد می‌تواند در انتخاب یک دوست مهم باشد.

۵ دوست خوب مایه‌ی انسان است.

(۱) دردسر (۲) صبر (۳) وفاداری (۴) آرامش

۶ چند روزی است که آرامش زهرا در اثر مسافرت دوستش از دست رفته است. دوستی او

(۱) صمیمانه است. (۲) وفادارانه است.
 (۳) زیاده‌روی در دوستی است. (۴) خیرخواهانه است.

۷ به رابطه‌ی دوستی لطمه می‌زند.

(۱) خوش‌خلقی (۲) راستگویی
 (۳) دفاع نکردن از یکدیگر در هنگام غیاب دوستان (۴) عذرخواهی در هنگام اشتباه

← در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.

۱- انسان موجودی است و نیاز به دوستی دارد.

۲- همنشینی با دوست باعث می‌شود تا احساس سبکی و آرامش کنیم.

۳- امام علی (ع) به فرزندش توصیه می‌کند که با همدلی و رفاقت کن تا از آنان باشی.

۴- در روابط با دوستان، هنگامی که از ما درخواست‌های نابجا دارند و میلی نداریم خواسته‌های آن‌ها را بپذیریم باید به آنان بگوییم.

۵- باید از دوستی‌های پرهیز کنیم.

۶- داشتن نه گفتن را در برابر خواسته‌های نابجای دوستان راحت‌تر می‌کند.

در هر یک از بیت‌های زیر به چه نکاتی درباره‌ی دوست اشاره شده است؟

.....	دوست آن باشد که گیرد دست دوست	در پریشان حالی و درماندگی
.....	همشین تو از تو به باید	تا تو را عقل و دین بیافزاید
.....	تو اول بگو با کیان زیتی	من آن که بگویم که تو کیتی
.....	مکن دوستی با دروغ آزمای	همان نیز با مرد ناپاک رای

پاسخ کامل دهید.

۱ داشتن دوست خوب چه فوایدی دارد؟

.....
.....
.....

۲ با توجه به این مطلب که «انتخاب دوست موضوع مهمی است»، دوست خوب باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟

.....
.....
.....

۳ دوستی آدابی دارد. برای استحکام دوستی چه نکاتی را باید رعایت کنیم؟

.....
.....
.....

۴ در روابط با دوستان یا حتی بزرگ‌ترها، در چه مواقعی باید به آنان «نه» بگوییم؟

.....
.....
.....

۵ چرا «نه» گفتن به خواسته‌های دوستان سخت است؟

.....
.....

← ادامه دهید.

۱- ناراحتی‌ها و شادی‌های خود را با

۲- دوست صادق و یکرنگ دوستی است که

۳- وابستگی زیاد به دوست

← اگر در موقعیت‌های زیر قرار بگیرید چگونه رفتار می‌کنید؟

الف) دوستی به اصرار از شما خواهش می‌کند که دوچرخه‌تان را به او قرض دهید تا در خیابان برای مدتی بازی کند و شما می‌دانید او دوچرخه‌سواری نمی‌داند، چه می‌کنید؟

.....
.....

ب) اکبر و تقی برای خرید وسایل کامپیوتر نیاز به رفتن به آن طرف خیابان دارند. برای عبور به آن طرف، پل هوایی نصب شده است. اکبر می‌گوید برای این‌که کارمان زودتر انجام شود از زیر پل عبور کنیم. اگر شما جای تقی بودید چگونه رفتار می‌کردید؟

.....
.....

ج) در بین دوستان سارا، نازنین همه چیز و همه کس را به تمسخر می‌گیرد و این باعث ناراحتی وی شده است. اگر از شما بخواهند که نازنین را متوجه اعمالش کنید چگونه رفتار می‌کنید؟

.....
.....

د) نمره‌ی ریاضی شما بد شده است و خیلی ناراحت هستید، زیرا ممکن است والدین‌تان شما را سرزنش کنند. علی که متوجه ناراحتی شما می‌شود پیشنهاد می‌کند تا نمره‌ی خود را از پدر و مادرتان مخفی کنید و آن‌ها را باخبر نکنید. در این موقع چگونه رفتار می‌کنید؟

.....
.....

و) سپهر برای این که تکالیفش را زودتر تمام کند برخی از بندهای کتاب بخوانیم را جا می‌اندازد و این عمل خود را به کریم نیز پیشنهاد می‌کند. اگر شما جای کریم باشید چه می‌کنید؟

ز) اگر از شما بخواهند بهترین دوست خود را از میان بچه‌های مدرسه انتخاب کنید، برای این انتخاب چه ویژگی‌هایی را در نظر می‌گیرید؟

← چه سؤال‌های دیگری در مورد دوست و دوستی داری؟ به نظرت چگونه می‌توانی پاسخ سؤالات خود را بیابی؟

الف) سؤال:

راه یافتن پاسخ:

ب) سؤال:

راه یافتن پاسخ:

ج) سؤال:

راه یافتن پاسخ:

د) سؤال:

راه یافتن پاسخ:

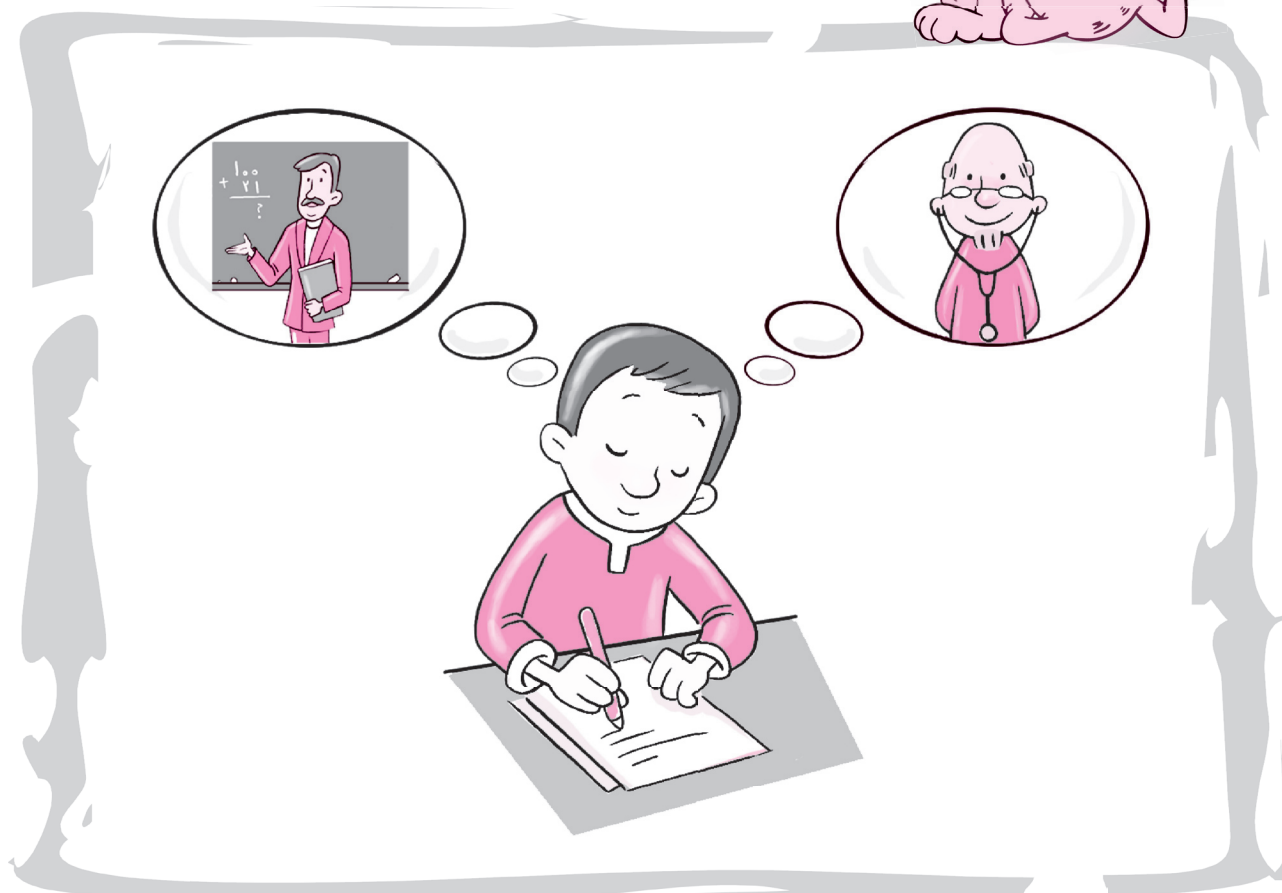
ه) سؤال:

راه یافتن پاسخ:

فصل دوم

تصمیم‌گیری

- ۳- تصمیم‌گیری چیست؟
۴- چگونه تصمیم بگیریم؟

می‌خواهم در آینده

برای رسیدن به این تصمیم‌گیری باید

هدف کلی

اهمیت تصمیم‌گیری و مراحل آن، آثار و نتایج تصمیم‌گیری و نکات قابل
توجه در انتخاب بهترین تصمیم

تصمیم‌گیری

دانستی‌های فصل دوم

۱- هرروز صبح که از خواب برمی‌خیزیم و روز را آغاز می‌کنیم برای انجام کارهای خود برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری می‌کنیم. گاهی این تصمیم‌گیری‌ها ساده و گاهی نیز مهم هستند، زیرا در زندگی ما تأثیرگذار هستند.

تصمیم‌گیری برای انجام کارها، مسئله‌ی مهمی است. چگونه تصمیم بگیریم و از کجا بفهمیم که تصمیم ما درست است یا نه؟

۲- **تصمیم‌گیری** یعنی از بین دو یا چند چیز، مواردی را انتخاب کنیم و مواردی را کنار بگذاریم.

۳- همه‌ی تصمیم‌گیری‌ها ساده نیستند و گاهی موقعیت‌هایی پیش می‌آید که در آن **راه‌های** مختلفی وجود دارد و انتخاب آن‌ها نیز **مشکل** است.

۴- تصمیم‌گیری کار مهمی است، زیرا ممکن است **آثار خوب یا بد** داشته باشد.

۵- تصمیمات مهم بر روی **اخلاق و رفتار، سلامتی، وضعیت تحصیل و آینده‌ی** ما اثر می‌گذارد.

۶- تصمیم‌گیری مراحل دارد:

الف) درباره‌ی موضوع خوب فکر کنیم و اطلاعاتی را جمع‌آوری کنیم. (**تصمیماتی که با عجله گرفته شوند نتایج خوبی به همراه ندارند.**)

ب) نتیجه‌ی هر انتخاب را پیش‌بینی کنیم.

ج) بهترین راه را انتخاب کنیم. (**آن‌هایی که نتایج مثبت دارند را برگزینیم.**)

۷- در هنگام **انتخاب بهترین راه باید** سؤالات زیر را از خود بپرسیم.

الف) برخلاف دستورات دینی نباشد. ب) برخلاف مقررات مدرسه، خانه و اجتماع نباشد.

ج) باعث نگرانی و نارضایتی خانواده نشود. د) به سلامتی خودمان و دیگران آسیب نزند.

ه) برای خودمان و دیگران دردسر ایجاد نکند.

۸- در زمان تصمیم‌گیری:

الف) بهتر است مشورت کنیم، یعنی از تجربه‌های دیگران استفاده کنیم، در مورد مسائل ساده از دوستان و در مورد مسائل مهم زندگی از بزرگ‌ترها، پدر و مادر، معلم و مشاور مدرسه کمک بگیریم، زیرا خداوند در قرآن می‌فرماید:

«در کارهایتان با یکدیگر مشورت کنید مگر آن‌جا که خداوند، پیامبر، امامان و ولایت فقیه حکم کرده باشند.»

ب) تحت تأثیر فشارهای روانی دوستان قرار نگیریم.

ج) به موقع تصمیم بگیریم. طبیعتاً همان‌گونه که تصمیم‌گیری عجولانه و بدون فکر درست نیست، موکول کردن آن به آینده نیز کار درستی نیست.

← پاسخ صحیح را با علامت (x) مشخص کنید.

- ۱) تصمیم‌گیری مسئله‌ی مهمی است زیرا
- (۱) روی اخلاق و رفتار ما اثر می‌گذارد. (۲) روی سلامتی ما تأثیرگذار است.
 (۳) بر روی وضع تحصیلی و آینده‌ی ما مؤثر است. (۴) همه‌ی موارد صحیح می‌باشد.
- ۲) اولین بخش از مراحل تصمیم‌گیری کدام گزینه است؟
- (۱) بهترین راه‌حل را انتخاب کنیم. (۲) روی موضوع خوب فکر کنیم.
 (۳) اطلاعاتی را در مورد موضوع جمع‌آوری کنیم. (۴) نتیجه‌ی هر انتخاب را پیش‌بینی کنیم.
- ۳) در چند مورد زیر، برای تصمیم‌گیری نیاز به مشورت نیست؟
- (۱) موضوعی که آثار و نتایج بدی به همراه داشته باشد. (۲) موضوعی که آگاهی لازم از آن نداریم.
 (۳) موضوعات مهمی که در آینده‌ی ما نقش مهمی دارند. (۴) موضوعاتی که خداوند در قرآن حکم کرده است.
- ۴) در کدام مورد می‌توانیم با دوستانمان هم‌فکری و مشورت کنیم؟
- (۱) تغییر دادن آموزشگاه زبان (۲) شرکت در جشن‌های دوستانمان
 (۳) تهیه و تدوین تحقیق (۴) تغییر مکان مدرسه
- ۵) کدام تصمیم مثبت نیست؟
- (۱) تصمیم می‌گیرم که در درس‌ها به دوستم کمک کنم.
 (۲) تصمیم می‌گیرم که در بسیج فعال باشم.
 (۳) تصمیم می‌گیرم که در همه‌ی فعالیت‌های دوستانمان شرکت کنم.
 (۴) تصمیم می‌گیرم که در جمع‌آوری کمک‌ها به مردم زلزله‌زده شرکت کنم.

← ادامه دهید.

- ۱- همه‌ی تصمیماتی که ما می‌گیریم نتایج
- ۲- آخرین مرحله در تصمیم‌گیری
- ۳- تصمیمات عجولانه
- ۴- بهتر است مشورت با

← مفاهیم زیر را تعریف کنید.

۱- تصمیم‌گیری:

۲- مشورت:

← پاسخ کامل دهید.

۱ احمد به علی اصرار می‌کند که برای دیدن فوتبال به استادیوم ورزشی بروند. اما والدین علی در منزل نیستند تا او از آن‌ها اجازه بگیرد....

الف) علی برای تصمیم‌گیری خود در رابطه با این موضوع باید چه مراحل را طی کند؟

ب) علی در آخرین مرحله از تصمیم‌گیری باید چه سؤالاتی را از خود بپرسد؟

ج) علی در هنگام تصمیم‌گیری باید به چه نکاتی توجه کند؟

۲ اگر شما جای این افراد بودید چگونه تصمیم می‌گرفتید؟

الف) علی به فرهنگ‌سرا رفته و متوجه شد که در آن‌جا رشته‌های مختلف صنایع دستی آموزش داده می‌شود ولی نمی‌داند که در کدام رشته ثبت‌نام کند.

ب) محمّد به دوستانش خیلی وابسته است و تصمیمات او تحت تأثیر نظرات دوستانش قرار گرفته است.

ج) سارا در هنگام بازگشت به خانه پول زیادی را پیدا کرده است. او نمی‌داند که چه کار کند؟

واحد کار

تحقیق کنید.

مهم ترین تصمیمات (ساده، مشکل) ماه گذشته ی خود را بنویسید.

(۱)

.....

(۲)

.....

(۳)

.....

هر کدام چه نتایج داشتند؟

(۱)

.....

(۲)

.....

(۳)

.....

در هر مورد برای بهترین تصمیم گیری چگونه عمل کردید؟

(۱)

.....

(۲)

.....

(۳)

.....

.....

فصل سوم

کشاورزی در ایران

- ۵- عوامل مؤثر در کشاورزی
- ۶- محصولات کشاورزی، از تولید تا مصرف

ادامه‌ی زندگی همه‌ی ما و جانوران وابسته به چیست؟

کشاورزی و تهیه‌ی غذا از گیاهان دارای چه مراحل است؟

هدف کلی

آشنایی با عوامل مؤثر در کشاورزی، فعالیت‌های مهم کشاورزی، و انواع محصولات در مناطق مختلف ایران و چگونگی مصرف صحیح مواد غذایی